

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Venerabilis Patris Thomæ à Jesu ... Opera Omnia

Homini Religioso Et Apostolico Tam Qvo Ad Vitæ Activæ, Qvam
Contemplativæ functiones utilissima, Duobus Tomis Comprehensa. In
Qvibvs Singlari Pietate, Varia Ervditione Clariori Et Breviori Stylo
Continentvr Et Explicantvr ...

Tomás <de Jesus>

Coloniæ Agrippinæ, 1684

Dubitatio V. Quomodo procedendum in via illuminativa activa?

urn:nbn:de:hbz:466:1-38621

deri in catena prop. 17. ubi de pluribus huiusmodi purgationibus egimus, & de variis temporibus, & opportunitatibus, in quibus solent accidere.

DUBITATIO V.

Quomodo procedendum in via illuminativa activa?

Via illuminativa (sicut diximus de purgativa) vel est activa vel passiva: de passiva agemus dubit. 6. nunc agimus de activa: prius in parte cognoscitiva, postea in affectiva. Ad viam illuminativam partis cognoscitivæ pertinent contemplationes minus perfectæ, quam illæ quæ exercentur in via unitiva, quæ magis pertinent ad Theologiam mysticam, unde necesse erit hic adducere varias contemplationis divisiones.

Resolutio 32.

Contemplatio est simplex veritatis intuitio; dividitur in acquisitam & infusam: acquisita de qua nunc loquimur, dividitur in eam quæ est per affirmationem, & in eam quæ per negationem, & quæ per altum fidei simplicissimum & universalem, quarum due priores, scilicet per affirmationem & negationem magis ad viam illuminativam spectant.

De qua definitione & divisionibus præter illa quæ latius dicta sunt in catena, etiam egimus hic q. 6. proem.

Resolutio 33.

DEVS potest naturaliter cognosci evidenter quoad an est: quomodo autem supernaturaliter cognoscatur, & quibus speciebus indigeat intellectus ad eius diversas cognitiones? diximus supra, ad cap. 1. Theol. M. q. 6. 7. & 8.

Resolutio 34.

Quanto magis DEO appropinquamus in oratione, tanto magis de eo cognoscimus: nam licet DEVS omnibus semper adsit, nos non adsumus ipsi, nisi per orationem; quando in oratione inveniuntur tria requisita, scilicet munditia a sensualitate, illuminatio ab errore, ordinatio per charitatem.

Illa resolutio habetur in docum. 56. 57. & 58. cum explicatione D. Thom. ibi appolita. Et quidem quomodo DEVS omnibus adsit per essentiam, per præsentiam, & per potentiam explicat D. Thom. 1. p. q. 2. art. 3. quod tetigimus hic 1. p. q. 17. dub. 5. Quomodo autem DEVS fiat nobis præsens per cognitionem affectivam, quæ dum frequentatur, valde conducit ad contemplationem, agunt passim A. A. mystici, qui hanc præsentiam objectivam & affectivam dividunt in intellectualem, & imaginariam, sub qua etiam includunt Sacramentalem: de quibus, & quomodo exercentur hæc sunt in diversis statibus, videatur Concord. Myst. lib. 2. c. 32. Ascens. animæ. l. 3.

c. 16. 17. 18.

* *

Resolutio 35.

DEVS cognoscitur à nobis per effectus: & hoc tripliciter, vel per negationem, vel per excessum, vel ex causalitate.

Hoc explicatur in docum. 47. & 67. addita expolitione D. Thomæ, ibi adducta.

Resolutio 36.

Quæ videntur, imagines sunt eorum, quæ non videntur: unde ab imperfectioribus ad perfectiores, & spirituales creaturas ascendere debemus, & ab istis in DEVM.

Sic habetur in docum. 3. & docum. 86. & si quæras quomodo res materiales possint representare spirituales? Respondeo hoc esse per quandam analogiam ad illa, quæ aliunde de spiritualibus nobis innotescunt: cum enim non possimus Angelorum pulchritudinem representare ut in se est, eam representamus per imagines materiales pulchriores. Similiter eorum agilitatem, & operationem, de quibus plura agit D. Dionys. in celesti Hierarch.

Resolutio 37.

In figuratis representationibus rerum spiritualium accommodat se DEVS caputi nostro. Similiter quod DEVS nobis proponatur sub velaminibus imaginariis oritur ex benignitate sua, & imperfectione nostra.

Colligitur ex docum. 5. cum expol. Hugonis & ex docum. 49. cum expol. D. Thom. quæ omnia per se constare videntur.

Resolutio 38.

Non possumus DEVM affirmative contemplari nisi sub aliqua forma, aut imagine sensibili; quod debet intelligi, quando eum contemplamur nostro modo humano: ut inde excludamus tum contemplationem, per negationem, tum etiam contemplationem puram.

Colligitur ex docum. 4. non enim habemus species nisi à sensibus receptas, quæ proinde primo representant res sensibiles. In contemplatione autem per negationem nulla species requiritur ad DEVM representandum, ut diximus q. 8. dub. 5. in contemplatione pura etiam cessant phantasiæ & imaginationis representationes, ut diximus quæst. 5.

Resolutio 39.

Christus tanquam exemplar nostrum sanctorum cum attentione debet à nobis contemplari, ut ad eius imaginem, & similitudinem conformemur.

Colligitur ex docum. 32. ubi exemplum Pictoris affertur: & hæc est proprior contemplatio viæ illuminativæ, in qua de Christi imitatione debemus esse magis solliciti: nec omnino est relinquenda etiam in via unitiva, sub modo tamen ac limitationibus explicatis in catena propol. 31.

Resolu-

Resolutio 40.

In contemplatione affirmativa ponuntur in DEO formaliter omnes perfectiones simpliciter simplices, alia autem solum metaphorice: & ideo dicitur contemplatio affirmativa, quia cognoscitur DEVM sub qualibet ex istis positivis perfectionibus, modo convenienti.

Quales sint istae perfectiones, & quomodo de DEO dicantur diximus i. p. q. 19.

Resolutio 41.

Contemplatio & cognitio DEI per negationem magis propria est, quam per affirmationem: tum quia in nobis oculus contemplationis caecus est: tum quia per inferiora non cognoscuntur perfecte superiora: item quia DEVS à viatoribus non cognoscitur quid sit: & si quis viso DEO cognoscit id quod vidit, DEVM non vidit, sed aliquid creatum.

Hæc colligitur ex variis documentis: nam principale assumptum est ex docum. 6. ex quo etiam prima ratio de triplici oculo humano, carnis, rationis, & contemplat. Altera ratio ex docum. 43. ubi ostenditur superiora non posse perfecte cognosci per inferiora, unde nec DEUS potest à nobis cognosci perfecte quid sit, ut habetur in docum. 42. ex quibus infert Dionysius, si quis viso DEO cognoscit id quod vidit &c. ut dicitur in docum. 77. ex quibus, & ex dicendis omnia magis patet.

Resolutio 42.

Ignoratio DEI in hac vita non est propter defectum ejus, sed propter excessum: quia DEVS est supra mentem, supra substantiam, supra principium &c. Unde dicitur divina caligo lux ipsa inaccessibilis, in qua oculus mentis propter excessum lucis caligat: dicuntur etiam divina tenebrae non privationes sed superlatæ.

Hæc etiam colligitur ex variis documentis: nam ex docum. 40. patet quomodo propter excessum lucis ignoremus de DEO quid sit. Et ex docum. 77. & 78. quomodo DEUS sit supra mentem, & dicatur etiam super principium divinitatis. Et ex docum. 81. quomodo divina caligo sit lux inaccessibilis. Et etiam ex docum. 77. quomodo tenebrae dicantur superlatæ.

Resolutio 43.

Cognoscere DEVM per ignorantiam notitia est DEI: scire enim nos ignorare quid DEVS sit cognoscere est DEVM: & ad ejus lucem inaccessibilem ignorando accedimus: in DEOque existit qui sic eum cognoscit: nec aliter coniungimur DEO per intellectum in hac vita nisi cognoscendo quid non sit.

Colligitur ex variis documentis, ex docum. 77. ignorantiam illam esse notitiam. Ex docum. 67. scire hoc esse DEVM scire. Ex docum. 81. ad DEVM ignorantes accedere: & in DEO existere. Et ex docum. 76. sic DEO coniungi & uniri.

Thom. à Jesu Oper. Tom. II.

Resolutio 44.

Ad contemplationem per negationem non requiruntur forma sensibiles, ut ex illud VS cognoscatur, sed ut ab illo removeantur.

Colligitur ex docum. 4. & etiam explicatur in i. p. q. 8. dub. 1.

Resolutio 45.

Ex quest. 20.

Perfectiones affirmativa omnes debent removeri à DEO in contemplatione negativa, qua vel est gradus Mystica Theologia acquisita, vel disposit ad illam, quomodo autem hoc faciendum sit? videatur in i. p. q. 20.

Resolutio 46.

In ista contemplatione per negationem sistendum nobis est in aliquo conceptu confuso, & universalis DEI: & ubi illa sic definit, incipit inde contemplatio simplicissima fidei, de qua nobis agendum est in via unitiva activa.

Hæc resolutio patet ex dictis in i. p. q. 13. ubi ponitur exercitium practicum hujus contemplationis.

Resolutio 47.

Hucusque egimus de via illuminativa partem cognoscitivam: quod vero attinet ad partem affectivam, breviter dicendum est, quod à contemplatione debet anima descendere ad exercitia virtutum.

Colligitur ex docum. 19. addita expof. Hugonis. Quia contemplatio quæ sistit in speculatione, & non ordinatur ad opera virtutum potius contemplatio Philosophorum est, quam Christianorum. Imo ille est principalis finis viæ illuminativæ, reformare animam per virtutes, & Christo assimilari, ut supra diximus ex docum. 1.

Resolutio 48.

Virtutes etiam contemplationis adjuvant pacificando animum, quam pacem assequimur per Christum, & ejus imitationem, & per resistentiam contra passionem, quæ per virtutes ipsas moderantur.

Hæc colligitur ex docum. 72. & 73. ubi de pace agitur.

Resolutio 49.

Licet omnes virtutes morales contemplationi inserviant, & ab ipsa augeantur, principaliter tamen humilitas, quæ disponit animam ut à DEO illuminetur ad modum supremæ Hierarchie, sine argumentorum strepitu: nec sine contemplatione potest perfecte acquiri virtus ista, quatenus contemplatio aperit animam ad influentiam divinam, qua humilitas perficienda est.

Colligitur ex docum. 16. addita expof. Hugonis, & applicatione P. Joseph à JESU MARIA ut ibi adnotatur.

D d d

Reso-

Resolutio 50.

Convenit etiam huic statui patientia in laboribus & afflictionibus, licet enim status iste sit magis liber à molestiis & penalitatibus, est tamen preparatio ad illas, si anima ascendere debet ad unionem perfectam. Et interim ex suavitate & prosperitate huius status debilitatur animus, nisi ad labores aspires.

Colligitur ex docum. 70. addita exposit. D. Thomæ.

DUBITATIO VI.

Quomodo procedatur in via illuminativa passiva?

Via illuminativa passiva, quæ est de contemplationibus, & illuminationibus infusis, non semper patet viris etiam perfectis, cum sit gratia specialis, quam DEUS concedit quibus vult, & quando vult: illis autem quibus conceditur frequenter solet advenire inter exercitia viz illuminativæ activæ, maxime post purgationem passivam sensibilem, si jam præcesserant; vel si hæc non præcessit, prius in illa solent exerceri & purificari. Imo aliquando expectatur ut ad viam unitivam activam perveniant: cum ergo DEUS ejus ingressum concedat quando vult; convenienter de illa agimus hoc loco, post activam.

Resolutio 51.

Cum via illuminativa passiva præcipue constet contemplationibus infusis (exceptis saltem illis quæ sunt Mystice Theologia) oportet scire quid sit contemplatio infusa, quod ne iterum repetamus potest videri in 1. p. q. 9. proem. & etiam q. 11.

Resolutio 52.

Quanvis Recollectiones infusæ non necessario includant perfectam contemplationem, imo aliquando solum inducant ad acquisitam, ut relinquatur status meditationis, possunt tamen aliquomodo pertinere ad viam illuminativam passivam, tum quia passivæ recipiuntur, tum quia sepe ab illis ad contemplationem propriam & infusam fit transitus. Quid autem sint ejusmodi Recollectiones potest indagari ex q. 7. proem.

Resolutio 53.

Generaliter ergo loquendo de illuminationibus infusis tam ad contemplationem, quam ad visiones &c. dicendum est primo illas non dependere à nostra voluntate ut communicentur, sed solum ut debite acceptentur. Secundo nos illuminari à DEO secundum proportionem. Tercio participationes divinas majores fieri magis propinquis, & dispositis. Quarto per unam illustrationem disponi animam ad plures, & majores.

1. Colligitur ex docum. 20. 2. ex docum. 12. & 42. & 44. 3. ex docum. 35. 4. ex do-

cum. 13. Ratio est quia gratia in hoc imitatur naturam, quæ cum debito ordine & proportionato & disposito, potiores producit effectus. Si objicias, multoties viris sanctis & perfectioribus denegantur istæ illustrationes infusæ, quæ sæpe etiam imperfectioribus conceduntur, ut supra diximus, unde ex illis non debet metiri perfectio, sed ex majori charitate &c. Ergo non sunt secundum proportionem &c. Res. dist. cons. universaliter & absolute loquendo C. ordinarie & ex suppositione quod fiant N. licet enim eas DEUS libere concedat quibus vult, & aliis neget, quia forte sic illis magis expedit: supposito tamen quod concedat aliquibus, est cū debita proportionem, ut paulatim ascendant & perficiantur, secundum legem ordinariam, quia nemo repente fit summus: quod tamen non obstat, ut aliquando miraculose, aut extraordinario modo aliquos illuminet & elevet non servata hac regula.

Resolutio 54.

Anima non debet plus ascendere quam DEUS elevet eam: dum tamen elevatur, non se cadere permittat ad actus particulares, absque necessitate.

Colligitur ex docum. 41. & 45. & est conformiter ad doctrinam Seraph. Matris, ut ibi adnotatur, ubi etiam assertur ratio D. Th. & solvuntur objectiones. Quod autem non descendat ad actus particulares, nisi forte ut magis accendatur, vel nisi necessitate coacta ex aliqua visione &c. etiam ibi adnotatur ad docum. 45. quia universales actus sunt perfectiores. Magis tamen permittitur in hoc statu, quam in statu viæ unitivæ iste descensus, cum sit illi magis proprius motus obliquus, ut alibi diximus.

Resolutio 55.

Divina cognoscuntur à nobis duplici participatione, nempe lucis, & objecti, quæ participatio est supernaturalis, & infusa in cognitione supernaturali. Et quo magis appropinquamus DEO per orationem, magis de eo cognoscimus.

Colligitur ex docum. 54. & 56. ubi redditur ratio à D. Thoma.

Resolutio 56.

Qui contemplatione infusa DEUM cognoscunt, & amant, dicuntur divina pati, & eorum operationes passivæ.

Colligitur ex doc. 55. quod D. Tho. explicat de affectu & amore: potest tamen etiam dici de intellectu, non quia desinat operari (ut aliqui intellexerunt) vere enim anima in contemplatione infusa intelligit & diligit; intelligere autem & diligere sunt actiones vitales, quæ debeant procedere à principio intrinseco. Dicitur tamen anima in illis pati, tum quia principium proximum operandi recipitur à DEO cū intellectus sine lumine infuso nequeat operari supernaturaliter, & solum se habet per modum principii radicalis: tum etiam quia ad ealem operationem specialiter movetur à DEO: tum denique quia hujusmodi operationes tam